C/2026/5549

27.10.2026

Komisjoni avaldus kontrolli, aktiveerimise ja töölesuunamise kohta

(C/2026/5549)

Määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 läbivaatamise üle peetud läbirääkimistel rõhutas mitu liikmesriiki, kui olulised on kontrolli-, aktiveerimis- või töölesuunamismeetmed töötute puhul, kes lähevad tööd otsima liikmesriiki, mis ei ole töötushüvitisi maksev pädev liikmesriik. Need on juhtumid, kus vastavalt määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklites 64 ja 65 sätestatud tingimustele kasutab täielikult töötu isik võimalust säilitada pädeva liikmesriigi töötushüvitised piiratud aja jooksul ja otsida samal ajal tööd teises liikmesriigis. Selle aja jooksul peab asjaomane isik end registreerima tööotsijana selle teise liikmesriigi tööhõivetalituses, alluma seal korraldatud kontrollimenetlusele ja järgima selle liikmesriigi õigusaktides sätestatud tingimusi, mis kehtivad töötushüvitiste saamisel selles liikmesriigis.

Selle aja jooksul peab vastuvõtva liikmesriigi asutus esitama pädevale liikmesriigile igakuiselt asjakohast teavet töötu olukorra jälgimise kohta, eelkõige selle kohta, kas töötu on endiselt registreeritud tööhõivetalituses ja kas ta järgib seal kehtivat aktiveerimis- või töölesuunamiskorda.

Komisjon tunnistab, kui oluline on, et töötushüvitist ühest liikmesriigist teise liikmesriiki ülekandvad isikud järgiksid täielikult kõiki vastuvõtvas liikmesriigis kehtivaid kontrolli-, aktiveerimis- või töölesuunamismeetmeid samadel tingimustel nagu sellest liikmesriigist hüvitisi saavad töötud. Komisjon tunnistab ka vastastikuse koostöö tähtsust, et toetada töötute jälgimist ja kontrollimist ajal, mil nad alluvad teise liikmesriigi korrale ja järgivad sealseid meetmeid, et suurendada nende isikute tööturule naasmise võimalusi, ning vajadust veelgi tõhustada järelevalvet ja kontrolli, vahetades struktuurselt ja automaatselt andmeid vähemalt töö jätkamise ja muu sissetuleku või hüvitise kohta. Selle eesmärgi saavutamiseks edendab komisjon vastastikust koostööd, toetab vajaduse korral liikmesriike läbivaadatud õigusraamistikus sätestatud asutustevahelist teabevahetust käsitlevate sätete rakendamisel ning jälgib koos liikmesriikidega tähelepanelikult nende sätete rakendamist.

Tööjõu õiglase liikuvuse paketiga tehtava töö raames uurib komisjon, kuidas veelgi ajakohastada ja lihtsustada sotsiaalkindlustuse koordineerimise eeskirju. Paketis esitatakse muu hulgas ettepanek lahenduste kohta, millega tugevdada kontrolli-, aktiveerimis- või töölesuunamismeetmete alast koostööd ja lihtsustada vastuvõtvate liikmesriikide aruandluskohustuse raames andmevahetust liikmesriikide vahel. See aruandlus võiks hõlmata ka andmevahetust taas tööle minemise või muude sissetulekuallikate või muude hüvitiste saamise kohta. Üldiselt oleks selle eesmärk suurendada hüvitisi eksportivate isikute vastutust ja tagada, et nad järgiksid vastuvõtvas liikmesriigis kontrolli-, aktiveerimis- või töölesuunamismeetmeid täies ulatuses, nagu nad saaksid sellest liikmesriigist töötushüvitisi. See mitte ainult ei suurendaks töötu tööturule integreerimise tõenäosust, vaid suurendaks ka liikmesriikide vastastikust usaldust koordineerimissüsteemi vastu. Lühiajalises perspektiivis hakkab komisjon juba läbivaadatud õigusraamistiku alusel uurima, kuidas saaks parandada liikmesriikidevahelist digiteeritud ja standarditud teabevahetust seoses hüvitisi eksportivate töötute tegevuse kontrollimise ja jälgimisega. Selleks teeb komisjon ettepaneku tõhustada asutustevahelist andmevahetust sotsiaalkindlustusalase teabe elektroonilise vahetamise süsteemi (EESSI) raames toimiva tavapärase muudatuste haldamise korra kaudu. Komisjoni ettepanek on, et standardiseeritud andmeväljad, mis kinnitavad isiku aktiivset tööotsimist ja tööle naasmist, oleksid asjaomaste sätete kohaldamise alguskuupäevaks täielikult toimivad.